همتی: محدودیت ارزی به معنای بن‌بست نیست

رئیس‌کل بانک مرکزی در یادداشتی خطاب به مردم، با تأکید بر آگاهی از فشارگرانی و بی‌ثباتی بر زندگی آنان، اعلام کرد تاکنون بیش از ۳۲ میلیارد دلار ارز برای واردات رسمی کشور تأمین شده و بانک مرکزی برای مداخله هدفمند در بازار ارز آمادگی دارد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دولت، عبدالناصر همتی در یادداشتی خطاب به مردم ایران، فشارهای معیشتی را تأیید کرد و نوشت که هیچ توضیح اقتصادی یا ملاحظه سیاسی، مسئولیت مسئولان را در قبال معیشت مردم و حفظ قدرت خرید آنان کاهش نمی‌دهد.

همتی در این یادداشت، نوسان‌های بازار ارز و افزایش انتظارات تورمی را بخشی از فشار اقتصادی خارجی دانست و گفت هدف آمریکا و اسرائیل، تبدیل فشار اقتصادی به بی‌ثباتی اجتماعی و ناامیدی عمومی است. به نوشته او، پاسخ به این فشارها باید در تصمیم‌های اقتصادی و عملکرد روزانه کشور دیده شود، نه فقط در موضع‌گیری‌های سیاسی.

رئیس‌کل بانک مرکزی با اشاره به کاهش درآمدهای نفتی و دشواری انتقال منابع ارزی، این محدودیت‌ها را واقعی دانست، اما نه به معنای بن‌بست. او اعلام کرد بانک مرکزی با پیش‌بینی شرایط و فراهم‌کردن مسیرهای مختلف تأمین و انتقال منابع، تاکنون بیش از ۳۲ میلیارد دلار ارز برای واردات رسمی تأمین کرده است؛ روندی که به گفته او ادامه خواهد داشت.

همتی تأمین نیازهای ضروری مردم و پشتیبانی از تداوم تولید را اولویت بانک مرکزی خواند و از وجود ذخایر کافی اسکناس ارزی و آمادگی این بانک برای مداخله در بازار خبر داد. او در عین حال تأکید کرد که مداخله به معنای مصرف بی‌محابای ذخایر نیست و زمان و شیوه آن بر اساس مصالح اقتصاد کشور تعیین می‌شود.

او در بخش دیگری از یادداشت، مهار پایدار تورم را نیازمند انضباط بودجه‌ای، کنترل رشد نقدینگی، اصلاح ناترازی‌های انرژی و بانکی و هماهنگی سیاست‌های پولی، مالی و تجاری دانست. همتی نوشت نمی‌توان از یک سو بر منابع بانک مرکزی و شبکه بانکی فشار وارد کرد و از سوی دیگر انتظار داشت این فشارها بر تورم و ارزش پول ملی اثر نگذارد.

رئیس‌کل بانک مرکزی با تأکید بر پاسخ‌گویی این بانک در چارچوب قانون، ثبات اقتصادی را حاصل عملکرد هماهنگ مجموعه سیاست‌گذاری کشور دانست و گفت هیچ نهاد یا دستگاهی نباید هزینه تصمیم‌های خود را به بانک مرکزی و در نهایت به قدرت خرید مردم منتقل کند.

او همچنین از نقد کارشناسی استقبال کرد، اما هشدار داد حاشیه‌های سیاسی نباید جای نقد اقتصادی و ارائه راه‌حل را بگیرد. همتی در واکنش به ادعای وزیر خزانه‌داری آمریکا درباره فروپاشی دو هفته‌ای اقتصاد ایران نیز گفت میان خواست سیاسی تحریم‌کنندگان و واقعیت اقتصاد ایران فاصله زیادی وجود دارد. به نوشته او، پاسخ مؤثر به این ادعا باید در تأمین نیازهای مردم، ادامه فعالیت بنگاه‌ها، حفظ کارکرد نظام بانکی و پرداخت و کاهش بی‌ثباتی اقتصادی آشکار شود.

او در پایان تأکید کرد مسئولیت مسئولان تنها توضیح هزینه‌های فشار خارجی یا دعوت مردم به تحمل آن نیست، بلکه باید با تصمیم‌های درست، هزینه‌ها را کاهش دهند و فشار را از دوش خانوارها و تولیدکنندگان بردارند. همتی اعتماد مردم را مهم‌ترین پشتوانه عبور از شرایط کنونی دانست.

شمارش معکوس ناترازی درمان

مرکز پژوهش‌های مجلس نسبت به ورود بخش درمان تأمین اجتماعی به باتلاق کسری پایدار هشدار داد

گروه اقتصاد- سازمان تأمین اجتماعی اگرچه سال‌هاست زیر فشار سنگین بحران ناترازی حقوق و مستمری بازنشستگی نفس‌نفس می‌زند، اما همواره بخش درمان را به‌عنوان سنگری نسبتاً امن و دارای مازاد کوتاه‌مدت نقدی سرپا نگه داشته است. با این حال، تازه‌ترین گزارش تحلیلی مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد این دیواره دفاعی نیز در صورت بی توجهی به اصلاحات ساختاری، دچار ریزش خواهد شد. گزارش اخیر مرکز پژوهش‌های مجلس تصویر تکان‌دهنده‌ای از آینده پیش روی بیش از ۴۶ میلیون بیمه‌شده کشور ترسیم می‌کند؛ تصویری که در آن تلاقی تورم افسارگسیخته پزشکی و پیرشدن سریع جمعیت، «درمان رایگان» تأمین اجتماعی را در چشم‌انداز دو دهه آینده به کانون بحران مالی تازه‌ای بدل خواهد ساخت.

رویای مازاد جاری و واقعیت ناترازی پنهان

بر اساس ماده ۲۹ قانون تأمین اجتماعی، معادل ۹ درصد از مأخذ محاسبه حق بیمه شاغلان باید مستقیماً صرف هزینه‌ها و خدمات درمانی شود؛ منبعی پایدار که برای سال‌ها هزینه‌های هنگفت بیمارستان‌های ملکی و خرید خدمت از شبکه طرف قرارداد را پوشش می‌داد و حتی تراز دفتری مثبتی از خود نشان می‌داد. داده‌های منتشرشده حاکی از آن است که برای سال ۱۴۰۳ جمع وصولی‌های حوزه درمان این سازمان بالغ بر ۲۵۱ هزار میلیارد تومان برآورد شده که بخش اعظم آن ناشی از حق‌بیمه‌های کارگری و کارفرمایی است.

اما کارشناسان معتقدند این مازاد، سرابی بیش نیست. افزایش شدید قیمت تجهیزات پزشکی، گرانی دارو و تعرفه‌های درمانی سبب شده تا شیب رشد مصارف بسیار تندتر از درآمدهای ناشی از دستمزدها باشد. در حقیقت سازمان تأمین اجتماعی در تله «تورم نامتقارن» افتاده است؛ جایی که دستمزد شاغلان (مبنای حق‌بیمه) متناسب با تورم عمومی یا کمتر از آن رشد می‌کند، اما هزینه‌های بهداشت و درمان به دلیل وابستگی شدید به فناوری (وارز)، تورمی به مراتب بالاتر را ثبت می‌کنند. این واگرایی فزاینده، مازاد جاری فعلی را شکننده و ناپایدار کرده است.

فرصت بحرانی ۷ تا ۱۷ ساله

نقطه عطف گزارش بازوی پژوهشی مجلس، استفاده از مدل‌سازی‌های کمّی برای پیش‌بینی تا افق سال ۲۰۶۰ میلادی (معادل سال ۱۴۳۹ خورشیدی) است.

این مدل‌ها نشان می‌دهند حوزه درمان تأمین اجتماعی در محتمل‌ترین سناریو درخصوص تأدیه کامل تعهدات دولت، از حوالی سال‌های ۱۴۲۲ تا ۱۴۲۳ خورشیدی وارد فاز کسری ساختاری و غیرقابل بازگشت خواهد شد. نگران‌کننده‌تر آنکه در سناریوهای بدبینانه - با اعمال شوک‌های ارزی، جهش قیمت دارو و گسترش تکنولوژی‌های نوین درمانی - پاییز درمان تأمین اجتماعی بسیار زودتر از راه می‌رسد و کسری مالی ممکن است در کمتر از یک دهه آینده (حوالی سال‌های ۱۴۱۲ تا ۱۴۱۳ خورشیدی) سازمان را زمین‌گیر کند. پیش‌بینی‌های مدل نشان می‌دهد در پایان دوره شبیه‌سازی، شکاف درمان از مرز ۶.۵ درصد کل دستمزدهای مشمول بیمه کشور عبور کرده و کسری تحمیلی آن به بیش از یک درصد کل تولید ناخالص داخلی (GDP) خواهد رسید؛ رقمی ویرانگر که نه صندوق توان تحمل آن را دارد و نه بودجه عمومی دولت مجالی برای جبرانش باقی گذاشته است.

قیچی جمعیتی و انفجار هزینه‌های دارویی

طبق این گزارش، دو تیغه یک قیچی بزرگ در حال بریدن شریان‌های مالی درمان تأمین اجتماعی هستند: تحولات دموگرافیک و تغییر الگوی بار بیماری‌ها. با عبور نسل متولدان دهه شصت به دوران سالمندی و بازنشستگی، ترکیب جمعیتی بیمه‌شدگان به سمت گروه‌های سنی بالاتر تغییر جهت می‌دهد. سالمندی با خود انواع بیماری‌های مزمن، بستری‌های طولانی‌مدت، نیاز به اعمال جراحی پرهزینه و مصرف دائمی دارو را به همراه دارد؛ عواملی که سرانه مصرف خدمات سلامت را به شکلی نمایی افزایش می‌دهند.

از سوی دیگر، وابستگی به واردات مواد اولیه دارویی و تجهیزات های‌تک، هزینه‌های سلامت را به شدت در برابر نوسانات بازار ارز آسیب‌پذیر ساخته است. در طول دو دهه گذشته، مواردی به ثبت رسیده که رشد سالانه هزینه‌های درمانی سازمان به نزدیک ۴۰ درصد رسیده، در حالی که تورم عمومی در سطوح ۱۵ تا ۲۰ درصدی بوده است. چنین تجربه‌های تاریخی هشدار می‌دهند که مدیریت حوزه سلامت با قواعد صندوق‌های بازنشستگی سنتی ممکن نیست و هرگونه تکانه در بازار سلامت، مستقیماً پایداری منابع کارگران و بازنشستگان را تهدید می‌کند.

راه حل‌ها سال به سال محدودتر می‌شوند

گزارش مرکز پژوهش‌ها صراحتاً تأکید می‌کند که نجات درمان تأمین اجتماعی صرفاً از مسیر «افزایش منابع مالی» یا بالابردن سهم حق‌بیمه نمی‌گذرد؛ چه آنکه افزایش فشار بیمه‌ای بر کارفرمایان و کارگران در شرایط رکود تورمی، نتیجه‌ای جز تعمیق رکود و گسترش فرار بیمه‌ای نخواهد داشت. راهکار نجات در مهار و مهندسی مصارف نهفته است.

در حال حاضر شیوه غالب پرداخت به مراکز درمانی، پرداخت به ازای خدمت (Fee-for-Service) است؛ مدلی ناکارآمد که پزشک و مراکز درمانی را به سمت تجویز القایی، مصرف بیش از حد دارو و آزمایش‌های غیرضروری سوق می‌دهد. گزارش توصیه می‌کند این نظام به‌سرعت با روش‌های کارآمدتری چون موارد زیر جایگزین شود:

پرداخت سرانه‌ای: به‌ازای هر فردِ تحت پوشش، مبلغی ثابت و از پیش تعیین‌شده به پزشک یا مرکز درمانی پرداخت می‌شود؛ نه به‌ازای هر ویزیت یا خدمت. این روش می‌تواند هزینه‌ها را قابل پیش‌بینی‌تر کند، اما اگر نظارت کافی نباشد، ممکن است به کاهش خدمات لازم بینجامد.

بودجه‌بندی عملکردی: بودجه مراکز درمانی بر اساس برنامه‌ها، خدمات و نتایج مورد انتظار تعیین می‌شود و تخصیص آن به عملکرد قابل‌سنجش پیوند می‌خورد؛ در نتیجه، مرکز باید روشن کند منابع را برای چه خدماتی هزینه کرده و چه نتیجه‌ای به دست آورده است.

بهینه سازی هزینه های بیمارستان های ملکی: بخش مهمی از هزینه های درمانی به بیمارستان های ملکی مربوط است. به کارگیری بودجه ریزی مبتنی بر عملکرد، پایش شاخص های بهره وری مانند نرخ اشغال تخت و طول مدت بستری و مقایسه عملکرد مراکز مختلف می تواند به شناسایی نقاط ضعف و کاهش اتلاف منابع کمک کند.

تقویت پزشک خانواده و نظام ارجاع: از دیگر حلقه‌های مفقوده، استقرار واقعی نظام ارجاع و پزشک خانواده است؛ ساختاری که مانع از مراجعات مستقیم، مکرر و غیرضروری بیمه‌شدگان به سطوح تخصصی و فوق‌تخصصی می‌شود.

در کنار این موارد، راه‌اندازی سامانه‌های ارزیابی فناوری سلامت (HTA) الزامی است تا سازمان بدون بررسی هزینه-اثربخشی، زیر بار پوشش بیمه‌ای داروها و تجهیزات لوکس و نوظهور نرود.

سنگر آخر در معرض آزمون تاریخی

حوزه درمان تأمین اجتماعی، آخرین سنگر معیشتی و امنیتی طبقه کارگر و بازنشستگان کشور در برابر هزینه‌های کمرشکن سلامت است. هشدارهای گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد که زمان برای انکار واقعیت و خوش‌خیالی به مازادهای کوتاه‌مدت به پایان رسیده است. تا فرارسیدن موج سنگین سالمندی و شوک‌های بعدی در بازار سلامت، فرصت اندکی برای اصلاحات ساختاری، استقرار نظام ارجاع و بازنگری در مدل‌های خرید خدمت باقی است.

غفلت از اصلاح این زنجیره، نه تنها درمان را به سرنوشت بحران مستمری‌ها دچار خواهد کرد، بلکه امنیت اجتماعی میلیون‌ها خانوار آسیب‌پذیر ایرانی را به مخاطره خواهد انداخت.

بازار جهانی نفت

فشار واشنگتن بر عراق و ونزوئلا برای خروج از اوپک

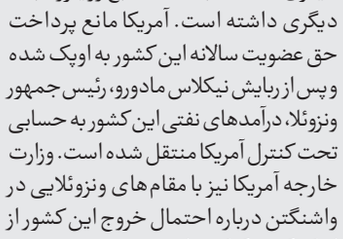

رویترز از تلاش دولت ترامپ برای ترغیب بغداد و کاراکاس به خروج از اوپک خبر داد؛ اقدامی که با مخالفت وزارت نفت عراق و مداخله عربستان در پرونده ونزوئلا روبه‌رو شده است.

خبرگزاری رویترز به نقل از منابع آگاه گزارش داد دولت دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا، عراق و ونزوئلا را برای خروج از سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) تحت فشار گذاشته است.

بر اساس این گزارش، علی فالح الزیدی، نخست‌وزیر عراق، پس از گفت‌وگو با مقام‌های آمریکایی و طرح پیشنهاد خروج بغداد از اوپک، این موضوع را در نشست دولت مطرح کرد. این پیشنهاد همزمان با برنامه‌های شرکت‌های آمریکایی اکسون‌موبیل و شورون برای سرمایه‌گذاری در بخش نفت عراق ارائه شده است. با این حال، وزارت نفت عراق با خروج مخالفت کرد و نخست‌وزیر را به باقی‌ماندن در سازمان و پیگیری افزایش سهمیه تولید متقاعد ساخت.

فشار واشنگتن بر ونزوئلا موضوع موازی دیگری است که به گفته منابع رویترز، ابعاد دیگری داشته است. آمریکا مانع پرداخت حق عضویت سالانه این کشور به اوپک شده و پس از ربایش نیکلاس مادورو، رئیس جمهور ونزوئلا، درآمدهای نفتی این کشور به حسابی تحت کنترل آمریکا منتقل شده است. وزارت خارجه آمریکا نیز با مقام‌های ونزوئلایی در واشنگتن درباره احتمال خروج این کشور از اوپک گفت‌وگو کرده است.

رویترز همچنین گزارش داده محمد بن‌سلمان، ولیعهد عربستان، تابستان گذشته برای متقاعدکردن دولت ترامپ به توقف فشار بر ونزوئلا مداخله کرده است.

این تحولات در حالی رخ می‌دهد که سهم اوپک از بازار جهانی نفت، بنا بر گزارش، تحت تأثیر اختلالات ناشی از تجاوز به ایران کاهش یافته است. امارات، آنگولا، اکوادور و قطر نیز از سال ۲۰۱۹ تاکنون از این سازمان خارج شده‌اند. ونزوئلا در حال حاضر از سهمیه‌های تولید اوپک پلاس معاف است؛ زیرا تولید نفت آن پس از سال‌ها تحریم به شدت افت کرده است.

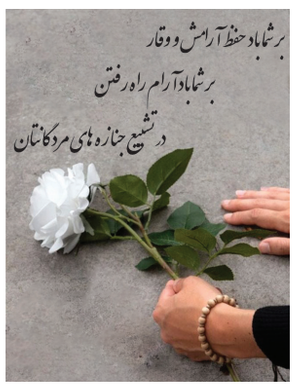

هوالباقی
بیست و هشتمین سالگرد
درگذشت شادروان
امیر بهروانفر
را گرامی می‌داریم
روحش قرین رحمت الهی باد.
خانواده بهروانفر

۲۲۳۷۹۴

جناب آقای مهندس عبدالرضا نوبری
بدینوسیله درگذشت
شادروان فریبرز اربابی
برادر همسرتان را به شما و خانواده محترمتان
صمیمانه تسلیت می گوییم.
روحشان شاد و یادشان گرامی باد.
هیئت مدیره و کارکنان گروه صنایع غذایی فافا
۲۲۳۷۰۱

هر کس بی خبر از آخرت باشد
پشیمانی اش در قیامت بسیار است

گر به صد منزل فراق افتد میان ما و دوست
همچنانش در میان جانِ شیرین منزل است
هفت روز از عروج شادروان
سوسن مرتضایی
گذشت.
از یکایک خویشاوندان، دوستان، همکاران و عزیزانی که با حضور در مراسم تشییع و ترحیم و یا با ارسال پیام تسلیت، تاج گل و ابراز همدردی در این روزهای دشوار، شریک اندوه ما بودند صمیمانه سپاسگزاریم.
لطف و همراهی شما مرهم این روزهای ماست.
همچنین به پاس بزرگداشت یاد آن عزیز، هزینه مراسم عید اول ایشان صرف امور خیریه و یاری نیازمندان و بیماران خواهد شد.
از طرف همسر و فرزندان:
دکتر محمدرضا شاهرخی، آوا، مهسا، نینا و یحیی
۲۲۳۴۹۴

مادرم
کدام خاطره از عطر آغوش تو می گذرد
که این چنین، چشمانم به شوق می گرید.
کدام ستاره، در شب های تاریک از نگاه تو روشن می شود.
که من هر شب، خواب رابه امید دیدنت به آغوش می کشم...
چهاردهمین سالگرد عروج ملکوتی بانویی زاهد، متقی و پرهیزکار
حاجیه خانم سرورالزمان رحیم زاده عبدی (فارسیان)
را گرامی میداریم
خانواده شادروان احمد فارسیان
۲۲۳۵۰۵